

EIROPAS PARLAMENTS

2014 - 2019

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

2014/2228(INI)

16.4.2015

ATZINUMS

Sniegusi Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par ieteikumiem Eiropas Komisijai attiecībā uz sarunām par transatlantisko tirdzniecības un ieguldījumu partnerību (TTIP)
(2014/2228(INI))

Atzinuma sagatavotāji: *Paolo De Castro, James Nicholson*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā ES lauksaimniecības nozare ir ļoti sensitīva un svarīga TTIP sarunu daļa, kas daudz iegūtu no jaunām vai paplašinātām tirgus piekļuves iespējām;
- B. tā kā galvenais šķērslis, kas apgrūtina lauksaimniecības pārtikas produktu tirdzniecību starp ES un ASV un pat padara neiespējamu tirdzniecību ar atsevišķiem izstrādājumiem, ir kopēju standartu trūkums šajā jomā;
- C. tā kā Krievijas embargo sekas ir skaidri parādījušas, cik svarīga ir lauksaimniecības pastāvīgā ģeopolitiskā nozīme un cik būtiski ir nodrošināt dažādu lauksaimniecības tirgu pieejamību, kā arī veidot spēcīgas un stratēģiskas tirdzniecības partnerības ar uzticamiem tirdzniecības partneriem;
- D. tā kā tirdzniecības sarunas ar ASV ir liela iespēja uzlabot šajā valstī piekļuvi noteiktiem Eiropas eksporta produktiem, piemēram, augļiem un dārzeņiem, vīnam un konkrētiem produktiem ar augstu pievienoto vērtību;
- E. tā kā TTIP ir uzskatāma par iespēju atvieglot savstarpējo regulatīvo slogu, kas nevajadzīgi kavē tirdzniecību, jo tiktu nodrošināta plašāka un pārredzamāka informācija, piemēram, par datiem, kas norādāmi uz etiķetēm, precizētas administratīvās un muitas procedūras, kā arī — ja iespējams — saskaņoti un vienkāršoti normatīvie režīmi;
- F. tā kā Eiropas lauksaimniecības nozarei ir svarīgi noslēgt abpusēji izdevīgu tirdzniecības nolīgumu ar ASV, kas ļautu Eiropai kļūt par svarīgāku globālā tirgus dalībnieci un neapdraudētu pašreizējos Eiropas lauksaimniecības produktu kvalitātes standartus un turpmākos šo standartu uzlabojumus, vienlaikus saglabājot Eiropas lauksaimniecības modeli un nodrošinot tā ekonomisko un sociālo dzīvotspēju;
- G. tā kā TTIP nodrošina iespēju izvirzīt augstus standartus pasaules mērogā un papildināt abos kontinentos noteiktos standartus, īpaši laikā, kad pieaug tādu jaunu ekonomikas dalībnieku nozīme, kuri nav apņēmušies īstenot uz noteikumiem balstītu tirdzniecību, ievērot augstu patērētāju aizsardzības līmeni, vides standartus un dzīvnieku labturību, kā to izdarījušas ES un ASV;
- H. tā kā Komisija ir apliecinājusi, ka Eiropas pārtikas nekaitīgums, cilvēku, augu un dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības, kā arī vides un patērētāju aizsardzības standarti būs viens no pamata un bezkompromisu principiem sarunās par Eiropas lauksaimniecību, kā arī tā apstiprinās un nostiprinās ES standartus atvērtā, taisnīgā, mūsdienīgā un visaptverošā tirdzniecības politikas sistēmā;
- I. tā kā galvenos šķēršļus lauksaimniecības pārtikas produktu tirdzniecībai starp ES un ASV rada valsts iekšpolitikas noteiktie ierobežojumi, iekšējie normatīvi un ar tarifiem nesaistīti tirdzniecības šķēršļi;

- J. tā kā TTIP sarunās par prioritāti būtu jānosaka patērētāju intereses;
- K. tā kā noteikumu saskaņošana starp Eiropas Savienību un ASV nekādā gadījumā nedrīkst apdraudēt patērētāju veselību, ne arī pazemināt kvalitātes standartus, kas jāievēro attiecībā uz ASV produktiem, kuri tiek tirgoti Eiropā;
- L. tā kā ģeogrāfiskās izcelsmes norādes ir autonomas intelektuālā īpašuma tiesības, nevis zīmola veids;
- M. tā kā pētniecības sasniegumi rada iespēju atbalstīt riska *ex-ante* novērtēšanas procesa attīstību attiecībā uz pārtikas produktu kaitīgumu, izmantojot progresīvas datorizētas metodes, kas ļauj veikt liela apjoma datu analīzi, pamatojoties uz precīza aprēķina struktūru, un tādējādi var labāk piemērot piesardzības principu;
1. aicina Komisiju:
- a. nodrošināt, ka panāktā vienošanās ir visaptveroša un līdzsvarota un aptver visas nozares, uz kurām attiecas TTIP, paturot prātā, ka lauksaimniecības nozari nedrīkst izmantot kā tirgošanās līdzekli ASV tirgus pieejamības iegūšanai citām nozarēm un ka tā ir politiska, stratēģiskā ziņā ārkārtīgi svarīga nozare, no kuras atkarīgs pārtikas nodrošinājums un visu eiropiešu dzīvesveids;
  - b. kā prioritāti noteikt vērienīgu un līdzsvarotu sarunu iznākumu attiecībā uz lauksaimniecības nozari, kuras svarīgākie jautājumi (piekļuve tirgum, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un sanitārie un fitosanitārie pasākumi) būtu jārisināt laikus, izmantojot detalizētu visu attiecīgo ASV šķēršļu kartēšanu, un paralēli sarunu procesam, vienlaikus saglabājot pārtikas nekaitīguma standartus un patērētāju aizsardzību, lai Parlamentam būtu pietiekami daudz laika un skaidrības apspriest un izvērtēt šo nodaļu ar ieinteresētajām pusēm, Eiropas iedzīvotājiem, pilsonisko sabiedrību un sociālajiem partneriem, īpašu uzmanību pievēršot lauksaimniekiem un mazajām ģimenes saimniecībām;
  - c. izveidot modernu un uzlabotu ieguldītāja un valsts strīda izšķiršanas (*ISDS*) mehānismu TTIP, kas neapdraud ES, dalībvalstu un reģionālo un vietējo iestāžu suverēnās tiesības, bet sniedz taisnīgas iespējas ārvalstu ieguldītājiem iesniegt sūdzības un panākt to apmierināšanu;
  - d. stingri apņemties saglabāt ES tiesību aktos noteiktos pārtikas nekaitīguma un cilvēku veselības, augu veselības un kultūraugu un vides aizsardzības, patērētāju aizsardzības, kā arī dzīvnieku veselības un labturības pašreizējos un turpmākos standartus; nodrošināt, ka nākotnē nekādā veidā netiks kavēta šo standartu uzlabošana un ka ES pamatvērtības, piemēram, piesardzības princips un ilgtspējīga lauksaimniecība, netiek negatīvi ietekmētas, un ES iedzīvotāji arī turpmāk var uzticēties produktu izsekojamībai un marķējumam ES tirgū; un noteikt īpašus pasākumus, lai sarunās apstiprinātu piesardzības principu;
  - e. tādēļ nodrošināt, ka ES kompetentās iestādes tiek iesaistītas to iestāžu, mehānismu un produktu kontrolē un pārbaudē, kas ir atbilstīgi eksportam uz ES attiecībā uz ASV spēkā esošajām sanitārajām un fitosanitārajām prasībām, un pauž bažas par Komisijas

šajā saistībā iesniegto tekstuālo priekšlikumu ASV, ņemot vērā, ka iepriekšējos ES tirdzniecības nolīgumos ES bija saglabājusi iespēju pārbaudīt un apstiprināt kontroles programmu, ko izstrādājušas citas nolīguma puses, un aicinot Komisiju saglabāt šo pieeju;

- f. nodrošināt, ka lauksaimniecības produktu imports Eiropas Savienībā ir pieļaujams tikai tādā gadījumā, ja attiecībā uz šo importu ir ievēroti Eiropas standarti patērētāju tiesību, dzīvnieku labturības un vides aizsardzības jomā, kā arī obligātie sociālie standarti;
- g. paturēt prātā, ka TTIP sarunas kā tādas nevar mainīt tiesību aktu ieviešanu vai ierosināšanu nevienā jomā, tostarp attiecībā uz Eiropas pārtikas nekaitīgumu, *SPS* standartiem, dzīvnieku labturību un vides pasākumiem;
- h. nodrošināt pozitīvu un tālejošu lauksaimniecības sarunu galīgo iznākumu, kas atspoguļotu gan ofensīvās, gan defensīvās ES lauksaimniecības nozares intereses attiecībā uz tarifu un ar tarifiem nesaistītu šķēršļu atcelšanu vai mazināšanu, jo īpaši sanitārajiem un fitosanitārajiem standartiem un procedūrām, un panāktu stingru nostāju jautājumā par kvalitatīviem Eiropas produktiem, lai ES ražotāji gūtu reālu labumu no piekļuves ASV tirgum, un ņemt vērā, ka pasākumus, lai aizsargātu patērētājus un viņu veselību vai saglabātu pārtikas nekaitīgumu nedrīkst pielīdzināt ar tarifiem nesaistītiem šķēršļiem;
- i. mudināt abas puses apmainīties ar zinātību pārtikas nekaitīguma un nodrošinājuma jomā;
- j. vest sarunas par elastīgas fitosanitārās kontroles sistēmas izveidi Eiropas eksporta precēm, kurā tiktu ievēroti drošības standarti, neierobežojot Eiropas eksportu uz ASV tirgu un tādējādi ļaujot palielināt sūtījumu skaitu uz šo valsti;
- k. nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, veicinot taisnīgu fiskālo politiku un tirdzniecības praksi pārtikas produktu jomā, nosakot par sensitīviem tādus produktus vai nozares, saistībā ar kuriem tieša vai netieša konkurence radītu pārāk lielu spiedienu uz ES lauksaimniecības produktu ražotājiem, tostarp sīksaimniecību īpašniekiem, vai nu ES kopumā, vai tās atsevišķos reģionos, vai arī negodīgu konkurenci viņu starpā, piemēram, gadījumos, kad ES un ASV atšķiras reglamentējošie nosacījumi un saistītās ražošanas izmaksas, piemēram, attiecībā uz prasībām par dzīvnieku novietnēm, un apsvērt visus iespējamus attieksmes veidus attiecībā uz ikvienu sensitīvo produktu, tostarp tarifu samazināšanu un ierobežotas tarifu likmju kvotas;
- l. kā skaidri norādīts sarunu mandātā, iekļaut nolīgumā drošības klauzulu, lai to piemērotu gadījumā, kad, palielinoties noteiktu preču importa apjomam, tiek būtiski apdraudēta vietējā pārtikas produktu ražošanas nozare;
- m. kā jau ir pieprasījušas vairākas dalībvalstis, iesniegt pārskatu par koncesijām jau noslēgtajos tirdzniecības nolīgumos un tajos nolīgumos, kas pašlaik tiek gatavoti, lai par visām koncesijām attiecībā uz katru produktu gūtu visaptverošu priekšstatu, bez kura nav iespējams vest sarunas par sensitīvajiem produktiem;

- n. pēc iespējas ātrāk informēt Parlamentu un sabiedrību par sensitīvo produktu iespējamo sarakstu, lai visām ieinteresētajām personām būtu pietiekami daudz laika līdz sarunu beigām izskatīt un novērtēt priekšlikumus;
- o. nodrošināt, ka līdzsvarotā nolīgumā kā būtiska daļa tiek iekļauta pienācīga ES ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un kvalitatīvu ES lauksaimniecības produktu juridiskā aizsardzība ASV tirgū un pasākumi neatbilstīgas izmantošanas un maldinošas informācijas un rīcības novēršanai, kā arī aizsardzība attiecībā uz lauksaimniecības produktu marķējumu, izsekojamību un patieso izcelsmi;
- p. TTIP iekļaut nolīgumu par bioloģiskiem produktiem, kurā ietver vēl neiekļautos produktus (vīnu);
- q. iekļaut TTIP 2006. gadā starp ES un ASV noslēgto nolīgumu par vīnu, svītrojot šajā nozares nolīgumā ietvertos 17 daļējas izcelsmes nosaukumus;
- r. ņemt vērā to, ka saistībā ar cenu nepastāvību pasaulē ASV saimniecību ienākumu atbalsts var radīt ES lauksaimniekiem nelabvēlīgu konkurenci, un, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, vajadzētu pārvērtēt ES krīzes pārvaldības pasākumus;
- s. izveidot divpusēju apvienoto darba komiteju pastāvīgām tirdzniecības pārrunām lauksaimniecības jautājumā, lai, izmantojot „savlaicīgas brīdināšanas” sistēmu, normatīvo aktu pilnveidošanas gadījumā paredzētu un izskaustu tirdzniecības ierobežojumus un sekmētu regulējuma konvergenci;
- t. visos sarunu aspektos pārredzami, laikus un visaptveroši iesaistīt Eiropas Parlamentu, visus valstu parlamentus un lauksaimniecības nozares ieinteresētās puses un nodrošināt, ka tiek ievēroti visi tiesību akti, kas ir mūsu Eiropas lauksaimniecības un sociālā modeļa pamatā;
- u. nodrošināt, ka tiek atcelts ASV noteiktais aizliegums ievest liellopu gaļu no ES;
- v. nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, nosakot prasību marķēt importētus produktus, kuri ražoti, izmantojot metodes, kas neatbilst ES standartiem dzīvnieku labturības, pārtikas nekaitīguma un cilvēku un dzīvnieku veselības jomā;
- w. nekavējoties iesniegt skaidru un objektīvu pētījumu par TTIP ietekmi uz katru Eiropas lauksaimniecības nozari, jo īpaši tās ietekmi uz mazām ģimenes saimniecībām, un savlaicīgā un pārredzamā veidā iesaistīties dialogā ar publiskām un privātām pētniecības iestādēm, kuru darbība ir saistīta ar pārtikas nekaitīguma jomu un kuras var sniegt ievērojamu ieguldījumu visos sarunu aspektos.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	14.4.2015
Galīgais balsojums	+: 27 -: 18 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Paul Brannen, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Esther Herranz García, Jan Huitema, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Giulia Moi, James Nicholson, Maria Noichl, Marit Paulsen, Marijana Petir, Laurentiu Rebege, Jens Rohde, Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski, Marco Zullo
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Bas Belder, Rosa D'Amato, Angélique Delahaye, Peter Eriksson, Fredrick Federley, Ivan Jakovčić, Manolis Kefalogiannis, Momchil Nekov, Stanislav Polčák, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Molly Scott Cato, Estefanía Torres Martínez